

بسمه تعالی

تحصیلات تکمیلی سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران

شیوه نامه اجرایی و نظارتی دوره دکتری پژوهش محور

(سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران)

مقدمه

این شیوه نامه به منظور تربیت پژوهشگران متخصص و بکارگیری توان دانشجویان دکتری در انجام پژوهش های مورد نیاز کشور، بر مبنای آیین نامه دوره دکترا (PhD) مصوب جلسه ۷۷۵ مورخ ۱۳۸۹/۸/۸ شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی و شیوه نامه اجرایی و نظارتی دوره دکتری پژوهش محور، مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۳/۹/۲ کمیسیون پژوهش و فناوری شورای گسترش آموزش عالی، تدوین شده است.

ماده ۱- تعاریف و اختصارات:

۱. وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۲. شورا: شورای گسترش آموزش عالی
۳. معاونت: معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۴. دفتر گسترش: دفتر گسترش آموزش عالی
۵. دوره دکتری پژوهش محور: دوره دکترای تخصصی که با محوریت پژوهش و مشتمل بر اخذ واحدهای درسی محدود و ارائه رساله برگزار می شود.
۶. دانشگاه: هر یک از دانشگاهها و مؤسسه های آموزش عالی دولتی و غیر دولتی که دارای موافقت قطعی از شورای آموزش عالی است.
۷. موسسه: هر یک از موسسات پژوهشی دولتی که دارای موافقت قطعی از شورای گسترش آموزش عالی است.
۸. گروه: کوچکترین واحد سازمانی در ساختار دانشگاه یا موسسه که عهده دار انجام آموزش و پژوهش در یک رشته/گرایش علمی است.
۹. کارفرما: شخصیت حقوقی(اعم از دولتی و غیردولتی) است که طی یک قرارداد، انجام طرح پژوهشی را به دانشگاه/موسسه واگذار نموده و متعهد به تامین کلیه هزینه های انجام و نظارت بر اجرای موضوع قرارداد است.
۱۰. طرح پژوهشی تقاضامحور: طرح پژوهشی دارای کارفرمای مشخص که برابر قرارداد، اجرای آن به دانشگاه/موسسه واگذار و اعتبارات کامل آن به همراه هزینه های نظارت بر آن توسط کارفرما تامین و نتیجه کار نیز تحویل گرفته می-شود.
۱۱. کمیته راهبری: کمیته ای است متشکل از مدیر گروه، معاون پژوهشی دانشگاه/موسسه یا نماینده ایشان و نماینده کارفرما که با حضور استاد راهنما تشکیل می شود و نظارت بر حسن اجرای طرح و تطابق رساله با طرح پژوهشی را بر عهده دارد.
۱۲. هیئت داوران: منظور هیئتی است که ارزیابی نهایی رساله دانشجو در دوره دکترا را بر عهده دارد. ترکیب هیئت داوران عبارت است از استاد یا اساتید راهنما یا اساتید مشاور، ۳ نفر عضو هیئت علمی در رشته مربوط با درجه حداقل استادیاری به انتخاب شورای تحصیلات تکمیلی یا شورای آموزشی/پژوهشی دانشگاه/موسسه که باید یک نفر از آنان حداقل دانشیار و از دانشگاه/موسسه های خارج از دانشگاه/موسسه مجری باشد.

ماده ۲- ضوابط و قرارداد طرح پژوهشی تقاضا محور:

طرح پژوهشی تقاضا محور باید دارای شرایط زیر باشد:

۱. مورد نیاز کارفرمای خارج از دانشگاه/موسسه باشد.
  ۲. پیشنهادیه طرح مراحل ارزیابی تخصصی (شامل داوری، تایید شورای پژوهشی دانشگاه/موسسه و کارفرما) را طی نموده باشد.
  ۳. طرح پژوهشی باید به لحاظ علمی، حداقل در حد رساله دکتری مورد نظر دانشگاه/موسسه باشد.
  ۴. شرح خدمات و هزینه اجرای طرح پژوهشی، مشخص باشد و تامین آن توسط کارفرما طی قراردادی (مطابق الگوی مورد تایید معاونت) بین دانشگاه/موسسه و کارفرما امضا و مبادله شده باشد.
  ۵. مدت قرارداد باید متناسب با زمان تحصیل دانشجو باشد.
  ۶. مبلغ مصوب باید در قرارداد قید شده و متناسب با هزینه های رساله باشد.
  ۷. نحوه ی هزینه کرد اعتبار طرح مطابق ضوابط دانشگاه/موسسه می باشد.
  ۸. مسئولیت اجرای طرح پژوهشی به استاد راهنما واگذار شده باشد و حداقل هر شش ماه گزارش پیشرفت به دانشگاه/موسسه متبوع با امضای استاد راهنما تحویل گردد.
- تبصره ۱- طرح های کلان و ملی مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) می توانند به عنوان طرح پژوهشی تقاضا محور مبنای پذیرش دانشجو قرار گیرند.
- تبصره ۲- دانشگاه/موسسه ملزم است با رعایت مقررات و در صورت حضور تمام وقت و نداشتن رابطه استخدام، بورس و غیره، پژوهانه حداقل معادل ۵۰ درصد حقوق مربی پایه ۱ از محل اعتبار طرح به دانشجو پرداخت نماید.

ماده ۳- شرایط اخذ مجوز برگزاری دوره دکتری پژوهش محور:

۱. مشمول تعریف دانشگاه یا موسسه در ماده ۱ بند ۶ و ۷ این شیوه نامه باشد.
  ۲. دارای طرح پژوهشی تقاضا محور باشد.
  ۳. دارای برنامه جامع پنج ساله مصوب هیأت امنا باشد.
  ۴. دارای اساسنامه مصوب شورا باشد. (برای موسسه)
  ۵. دارای موافقت قطعی شورا باشد. (برای موسسه)
  ۶. دارای مجوز دوره دکتری آموزشی-پژوهشی باشد. (برای دانشگاه)
  ۷. دانشگاه متقاضی باید در ساختار خود حداقل سه گروه آموزشی و موسسه متقاضی باید حداقل سه گروه پژوهشی دارای موافقت قطعی داشته باشد.
  ۸. دانشگاه/موسسه متقاضی باید در هر رشته مورد تقاضا حداقل سه عضو هیئت علمی تمام وقت با پنج سال سابقه کار داشته باشد و حداقل یک نفر از آنها دانشیار یا بالاتر و دوعضو دیگر استادیار باشند.
  ۹. دانشگاه/موسسه متقاضی باید امکانات، تجهیزات و آزمایشگاه های مورد نیاز در رشته های مورد تقاضا را داشته باشد.
  ۱۰. دانشگاه/موسسه باید در زمینه علمی رشته مورد تقاضا دارای حداقل ۵ طرح پژوهشی خاتمه یافته بوده که حداقل دو تا از آنها تقاضا محور بوده و هر یک حداقل ۲ دستاورد علمی شامل: مقاله علمی پژوهشی چاپ شده یا اختراع یا اکتشاف دارای تاییدیه علمی از مراجع ذیصلاح، داشته باشد.
- تبصره ۱- موسسات پژوهشی وابسته به دانشگاه ها، باید فقط از طریق دانشگاه متبوع خود اقدام به پذیرش دانشجوی دکتری پژوهش محور نمایند.
- تبصره ۲- برگزاری دوره دکتری پژوهش محور باید بر اساس اساسنامه موسسه باشد و به تایید شورا رسیده باشد.

ماده ۴- شرایط تعیین ظرفیت دوره پژوهش محور:

دانشگاه/موسسه باید هر سال نسبت به اخذ ظرفیت برای هر رشته تحصیلی اقدام نماید.

۱. دانشگاه/موسسه باید مجوز رسمی شورا برای برگزاری دوره در مقطع و رشته مورد نظر را منطبق با ماده ۳ دارا باشد.
  ۲. دانشگاه/موسسه باید در هر رشته مورد تقاضا حداقل سه عضو هیئت علمی تمام وقت با پنج سال سابقه کار داشته باشد و حداقل یک نفر از آنها دانشیار یا بالاتر و دو عضو دیگر استادیار باشند. همچنین باید امکانات و تجهیزات مورد نیاز رشته مورد تقاضا را دارا باشد.
  ۳. دانشگاه/موسسه باید برای هر رشته مورد تقاضا دارای طرح پژوهشی تقاضا محور و قرارداد آن منطبق با ماده ۲ باشد.
  ۴. هنگام تقاضای دانشگاه/موسسه برای اخذ ظرفیت دوره پژوهش محور، قرارداد یا موافقت نامه طرح به طور رسمی امضا و مبادله شده باشد.
- تبصره ۱- دانشگاهها به ازای هر ۵ نفر دانشجوی دکتری آموزشی-پژوهشی در هر رشته با رعایت مفاد این شیوه نامه مجاز می باشند یک نفر دانشجوی دکتری به شیوه پژوهش محور جذب نمایند مشروط بر اینکه استاد راهنما طرح پژوهشی تقاضا محور داشته باشد.
- تبصره ۲- تعداد ظرفیت در هر رشته برای موسسات بر اساس تعداد قراردادهای، زمان، مبلغ قراردادهای و تعداد اعضای هیئت علمی متخصص تمام وقت و امکانات و تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی تعیین می شود.

ماده ۵- مراحل بررسی تقاضای دوره پژوهش محور:

۵-۱- فرایند صدور مجوز برگزاری دوره توسط شورا

۱. ارائه درخواست توسط موسسه با ذکر عنوان رشته و گرایش، با رعایت ماده ۴ و ارسال مستندات از طریق سامانه هوشمند توسعه آموزش عالی به دفتر گسترش
۲. ارائه موافقت قطعی تأسیس
۳. ارائه اساسنامه مصوب شورا
۴. ارائه فهرست امکانات و تجهیزات کارگاهی و آزمایشگاهی مورد نیاز
۵. پس از طی نمودن مراحل بررسی، موافقت یا عدم موافقت شورا صادر می گردد.

۵-۲- فرایند ایجاد ظرفیت برای کد رشته در معاونت

الف- موسسه درخواست خود را با ذکر عنوان رشته و گرایش، عنوان طرح پژوهشی تقاضا محور، نام کارفرما، قرارداد/توافقنامه با کارفرما در موضوع مورد درخواست، تعداد دانشجوی مورد نیاز هر طرح، مشخصات عضو هیأت علمی مجری طرح (استاد راهنما) و همچنین مجوز برگزاری دوره دکتری از شورا، به معاونت به شرح زیر اعلام می نماید:

۱. درخواست کتبی مبنی بر تعداد دانشجو در رشته مورد نظر با امضای رئیس/معاون پژوهشی موسسه
۲. تکمیل فرم های مربوطه که در سایت وزارت قرار دارند با امضای رئیس/معاون پژوهشی موسسه
۳. ارائه مجوز شورا برای برگزاری دوره
۴. ارائه نسخه ای از قراردادهای مرتبط با موضوع پذیرش دانشجوی دکتری

ب- درخواست موسسه در معاونت بررسی و در صورت تأیید، به دفتر گسترش اعلام می‌شود. اقدامات حوزه معاونت برای تعیین ظرفیت پذیرش دانشجو در هر کد رشته به شرح زیر است:

۱. بررسی و تأیید قراردادهای ارسالی

۲. تأیید و ارجاع تعداد ظرفیت مصوب برای هر رشته به دفتر گسترش

تبصره ۱- ظرفیت های اعلام شده برای برگزاری دوره پژوهش محور، به صورت یکبار پذیرش بوده و تعیین ظرفیت پذیرش جدید در هر سال تحصیلی منوط به اخذ مجوز از معاونت می باشد.

ج- دفتر گسترش ظرفیت پذیرش اعلام شده توسط معاونت را بررسی و به سازمان سنجش آموزش کشور و معاونت اعلام می نماید.

ماده ۶- شرایط استاد راهنما:

استاد راهنما که توسط دانشگاه یا موسسه انتخاب می شود باید حداقل استادیار و دارای شرایط زیر باشد:

۱. حداقل دو دانشجوی کارشناسی ارشد را راهنمایی و فارغ التحصیل نموده باشد.

۲. دو طرح پژوهشی (به عنوان مجری) که حداقل یکی از آنها تقاضا محور باشد را به پایان رسانده باشد (یکی از طرح‌ها می تواند در دست اجرا باشد).

۳. استاد راهنمای دوره دکتری پژوهش محور باید دارای طرح پژوهشی تقاضا محور مطابق شرایط ماده ۲ باشد (دانشجو هیچ گونه مسئولیتی در قبال تهیه و تصویب طرح پژوهشی تقاضا محور ندارد)

تبصره ۱: در صورت نیاز، دو استاد راهنما می توانند عهده دار راهنمایی رساله باشند (مطابق تبصره ۴ ماده ۳ آیین نامه دکترا).

تبصره ۲: در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای پژوهشی و فناوری دانشگاه/موسسه می تواند یک یا دو استاد مشاور برای هدایت دانشجو تعیین نماید.

ماده ۷- ارزیابی و نظارت:

۷-۱- پذیرش دانشجو در دوره دکتری پژوهش محور از طریق آزمون های سراسری نیمه متمرکز سازمان سنجش آموزش کشور است.

۷-۲- دانشجوی دکتری باید ۳ تا ۸ واحد آموزش مرتبط با موضوع رساله با تشخیص استاد راهنما و تایید گروه را بگذرانند. واحدهای درسی باید بر اساس برنامه درسی مصوب در هر رشته و در راستای پیشبرد اصول تئوری رساله تعیین گردد.

۷-۳- دانشجوی دکتری باید پیشنهادیه طرح پژوهشی خود را از آغاز نیمسال اول تا پایان آن با هماهنگی استاد راهنما، پس از تایید هیئت داوران (بدون عضو خارجی) در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه یا شورای پژوهشی دانشگاه/موسسه به تصویب برساند.

۷-۴- کارفرما می تواند یک نفر را به عنوان استاد مشاور (واجد شرایط و مورد تایید دانشگاه/موسسه) معرفی کند که به عنوان عضو هیئت داوران در جلسات حضور داشته باشد.

۷-۵- دانشگاه/موسسه موظف است در پایان هر دو نیمسال نسبت به برگزاری جلسه کمیته راهبری اقدام نماید.

۷-۶- در دوره دکتری پژوهش محور ارزیابی به صورت احراز قابلیت های پژوهشی، براساس روند پیشرفت فعالیت های پژوهشی سنجیده می شود. میزان پیشرفت فعالیت‌های پژوهشی دانشجو توسط استاد راهنما به کمیته راهبری گزارش و در صورت تایید، دانشجو می تواند به فعالیت پژوهشی خود ادامه دهد.

۷-۷- در صورتیکه در هر مرحله عدم انجام تعهدات کارفرما موجب اختلال و غیرقابل قبول بودن پیشرفت کار شود. استاد راهنما موظف هستند ظرف مدت حداکثر ۳ ماه نسبت به رفع مشکل دانشجوی اقدام نمایند.

۷-۸- دانشجوی پس از تأیید استاد راهنما به شرط کفایت دستاوردهای علمی رساله (چاپ حداقل ۲ مقاله در مجلات علمی دارای نمایه معتبر) موظف است گزارش کار خود را در جلسه پیش دفاع در حضور هیئت داوران (بدون عضو خارجی) ارائه نماید و در صورت تأیید می تواند از رساله خود دفاع نماید.

تبصره ۱- در شرایط خاص، دستاوردهای اجرای طرح پژوهشی شامل دانش فنی مدون، اختراع، اکتشاف، نوآوری، اثر بدیع ادبی یا هنری، کتاب تألیفی و تصنیفی (که توسط مراجع ذیصلاح علمی ارزیابی و تأیید شده باشند) پس از تأیید هیئت داوران می توان جایگزین مقاله گردد.

۷-۹- مسئولیت کفایت کار انجام شده دانشجوی برای پاسخگویی به کارفرما بر عهده استاد راهنما خواهد بود.

۷-۱۰- نحوه تشکیل و شرح وظایف هیئت داوران، چگونگی دفاع و احراز کفایت دستاوردهای علمی رساله، تابع دستورالعملی است که به تصویب دانشگاه/موسسه رسیده باشد.

۷-۱۱- هیئت داوران که ارزیابی نهایی رساله دانشجوی را بر عهده دارد توسط دانشگاه/موسسه و طبق مقررات مربوطه انتخاب می شوند.

۷-۱۲- ارزیابی رساله بر اساس کیفیت علمی پژوهش انجام شده، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته های پژوهشی و نحوه نگارش انجام می شود و نتیجه آن به یکی از دو صورت زیر تعیین می شود:

الف) قبول (در یکی از سطوح: عالی ، بسیار خوب ، خوب)

ب) غیر قابل قبول

تبصره ۲- چنانچه رساله دانشجوی «غیر قابل قبول» ارزیابی شود، بنا به تشخیص هیئت داوران، دانشجوی مجاز است طی حداکثر شش ماه، به شرط اینکه از حد اکثر مدت مجاز تحصیل بیشتر نشود، اصلاحات لازم را به عمل آورد و صرفاً برای یک بار دیگر از آن دفاع کند.

۷-۱۳- دانشگاه/موسسه موظف است برای ثبت پیشنهادیه رساله و رساله در سامانه پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (IRANDOC) به موقع اقدام نماید.

۷-۱۴- دانشگاه/موسسه موظف است در پایان هر سال گزارشی از تعداد و وضعیت تصویب پیشنهادیه و وضعیت پیشرفت هر رساله دانشجویان پژوهش محور به همراه رضایت کارفرما به معاونت ارسال نماید.

ماده ۸- تفسیر مواد این شیوه نامه بر عهده معاونت است و مواردی که در این شیوه نامه ذکر نشده، تابع آیین نامه دوره دکترا و سایر قوانین و مقررات وزارت می باشد.

۱- عضو هیئت علمی متقاضی راهنمایی دانشجوی می بایست موضوع پیشنهادی برای رساله دکتری را در قالب فرم "موضوع پیشنهادی رساله" (تنها یک موضوع)، تکمیل و به گروه پژوهشی ارائه نماید تا پس از تأیید شورای علمی پژوهشکده به اداره کل تحصیلات تکمیلی اعلام گردد. ضروری است قبل از زمان انتخاب رشته داوطلبان دوره دکتری تمامی موضوعات پیشنهادی ارائه شده از سوی پژوهشکده ها به اداره کل تحصیلات تکمیلی اعلام شود تا روی سایت سازمان قرار گیرد. (مسئولیت بررسی موضوع پیشنهادی و تطابق آن با تخصص عضو هیئت علمی و امکانات موجود در سازمان، بر عهده گروه پژوهشی و شورای علمی پژوهشکده ها می باشد).

۲- اعضاء کمیته راهبری در سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران عبارتند از اعضای شورای علمی گروه پژوهشی مربوطه، رییس پژوهشکده (یا نماینده ایشان) و اساتید راهنما و مشاور.

۳- ضروری است در بدو ورود دانشجو به سازمان، استاد راهنما تعیین شده و مسئولیت سرپرستی و راهنمایی دانشجو به ایشان واگذار گردد. تعیین استاد راهنما با توجه به بررسی شرایط مورد نیاز برای استاد راهنما (ماده ۶ آیین نامه و بند ۱۱ توضیحات) و سوابق علمی و پژوهشی ایشان (فرم اطلاعات استاد راهنما) و موضوع پیشنهادی برای رساله دکتری (فرم موضوع پیشنهادی رساله) و همچنین سابقه قبلی هدایت دانشجو توسط ایشان، در گروه علمی پژوهشکده صورت گرفته و پس از تأیید شورای علمی پژوهشکده، تصویب نهایی و صدور حکم اولیه استاد راهنما (حکم سرپرستی) در شورای تحصیلات تکمیلی انجام می شود.

۴- کلیه مراحل تعیین استاد راهنما تا صدور حکم اولیه استاد راهنما (حکم سرپرستی)، باید حداکثر تا یک ماه پس از پذیرش دانشجو و قبل از زمان انتخاب واحد، تکمیل گردد.

۵- برای دفاع از رساله، اسامی ۴ داور که دو نفر از آنها با درجه علمی حداقل دانشیار و خارج از سازمان و دو نفر از اعضا هیئت علمی سازمان باشند، توسط گروه پیشنهاد می شود و پس از بررسی در شورای علمی پژوهشکده، از بین داوران پیشنهادی ۱ نفر داور خارج از سازمان و ۲ نفر داخلی تعیین می گردد.

۶- برای تایید نهایی و صدور مجوز دفاع، رئیس پژوهشکده می بایست اسامی سه داور که حداقل یک نفر خارج از سازمان باشد، به همراه سایر مستندات و حداقل سه هفته قبل از تاریخ پیشنهادی دفاع از رساله، را به اداره کل تحصیلات تکمیلی ارسال نماید.

۷- مسئولیت هماهنگی‌ها با هیئت داوران و تردد ایشان و محل برگزاری جلسه دفاع از رساله، بر عهده دانشجو و پژوهشکده می‌باشد. صدور دعوت‌نامه‌های دفاع رساله توسط اداره کل تحصیلات تکمیلی انجام می‌گیرد.

۸- تصمیم‌گیری در خصوص نحوه اجرای تبصره ۲ ماده ۲، بر عهده استاد راهنما (به عنوان مجری پروژه) می‌باشد.

۹- با توجه به اینکه لزوماً به ازاء ارائه هر قرارداد، یک یا چند ظرفیت دانشجو به سازمان تعلق نمی‌گیرد، تصمیم‌گیری در خصوص تخصیص دانشجو به هر عضو هیئت علمی متقاضی (مجری طرح)، بر طبق شرایط استاد راهنما (ماده ۶ آیین نامه و بند ۱۱ توضیحات) و بررسی سابقه قبلی هدایت دانشجو توسط ایشان، در شورای علمی گروه صورت می‌گیرد و منوط به داشتن ظرفیت خالی هر عضو هیئت علمی برای راهنمایی دانشجو (بر اساس مصوبه شورای پژوهش و فناوری سازمان) می‌باشد. پس از تأیید اساتید راهنمای پیشنهادی گروه، در شورای علمی پژوهشکده و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی، حکم سرپرستی اساتید راهنما صادر می‌گردد.

۱۰- بررسی شرایط استاد راهنما دو دفعه، یکی در بدو پذیرش دانشجو به منظور صدور حکم اولیه استاد راهنما (حکم موقت یک ساله) و مجدداً زمان تصویب پیشنهاد رساله دکتری (حداکثر پایان ترم ۲ تحصیلی دانشجو) به منظور صدور حکم قطعی استاد راهنما، انجام می‌گیرد.

۱۱- علاوه بر شرایط مندرج در ماده ۶، استاد راهنما باید دارای شرایط ذیل باشد:

۱. داشتن ظرفیت خالی برای راهنمایی دانشجو بر اساس مصوبه شورای پژوهش و فناوری سازمان
۲. داشتن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی متناسب با رشته دانشجوی دکتری پذیرفته شده (برای راهنمای اول) و با رتبه علمی حداقل استادیار
۳. ارائه موضوع پیشنهادی برای رساله دکتری متناسب با رشته دانشجوی دکتری و زمینه تخصصی خود (داشتن سابقه علمی در زمینه موضوع رساله پیشنهادی) حداکثر تا قبل از زمان انتخاب رشته داوطلبان دکتری، به همراه تکمیل سایر مستندات مورد نیاز

۴. اخذ مصوبات شورای علمی گروه و پژوهشکده و شورای تحصیلات تکمیلی سازمان

۱۲- استاد راهنمای اول باید عضو هیأت علمی گروه مربوطه باشد.

۱۳- انتخاب استاد راهنمای مشترک و یا مشاور از بین متخصصان با مدرک دکتری از خارج سازمان، تنها در شرایط خاص (ارائه توجیه انتخاب) و پس از تصویب در شوراهای علمی گروه، پژوهشکده و شورای تحصیلات تکمیلی امکان پذیر می باشد و در این صورت یک سهمیه راهنمایی کامل از استاد داخل سازمان کسر خواهد شد.

۱۴- دانشجو موظف است در شروع هر نیمسال تحصیلی ثبت نام نموده و دروس اصلی یا جبرانی و یا رساله خود را در بازه زمانی ثبت نام اخذ نماید. (حداقل واحد مجاز برای ثبت نام در هر ترم ۳ واحد می باشد).

۱۵- پیش از شروع نیم سال اول و پس از تعیین استاد راهنما در گروه پژوهشی، دروس مورد نیاز مرتبط با موضوع پروژه و رشته تحصیلی هر دانشجو باید توسط استاد راهنما در شورای علمی گروه به تصویب رسیده و پس از تایید رئیس پژوهشکده، حداکثر تا یک هفته قبل از شروع زمان انتخاب واحد، از طریق رئیس پژوهشکده به اداره کل تحصیلات تکمیلی ارسال گردد. کلیه دروس ارائه شده برای دانشجو باید مطابق با دروس مصوب شورای برنامه ریزی وزارت علوم برای آن رشته تحصیلی باشد.

۱۶- تعیین حداقل و حداکثر واحدهای درسی مورد نیاز دانشجو در شیوه پژوهشی در هر زمانی از دوره تحصیلی با تشخیص و نظر استاد راهنما و تأیید گروه صورت می گیرد.

۱۷- حد اقل نمره قبولی در هر درس، ۱۴ از ۲۰ و میانگین قابل قبول نمره های دانشجو در همه دروسها ۱۶ از ۲۰ است.

۱۸- تعداد واحدهای دروس جبرانی دانشجو حداکثر می تواند ۶ واحد باشد که بدون احتساب نمره در معدل دانشجو در کارنامه ایشان ثبت خواهد شد.

۱۹- دانشجویان در صورت تشخیص استاد راهنما باید نسبت به اخذ ۲ واحد درس جبرانی طراحی آزمایشات، در نیم سال اول اقدام نمایند.

۲۰- عدم ثبت نام در دو ترم متوالی، به منزله انصراف دانشجو از تحصیل بوده و خسارتهای مرتبط از دانشجو اخذ خواهد شد.

۲۱- به دانشجویان دکتری فرصت داده خواهد شد که حداکثر تا انتهای نیم سال دوم تحصیلی نسبت به دریافت و تحویل گواهی قبولی قطعی یکی از آزمونهای زبان مورد تأیید سازمان اقدام نمایند. تاریخ گواهی مذکور می تواند حداکثر دو سال قبل از پذیرش دانشجو در دوره دکتری باشد. نمره زبان خارجی مورد تأیید سازمان حداقل نمره ۵۰۰ از آزمون TOLIMO و ۸۰ از TOEFL ibt و نمره ۵۰ از آزمون MCHE و نمره ۵ از IELTS Academic و نمره ۵۰ از آزمون های دانشگاه تهران و تربیت مدرس، به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی سازمان می باشد. در غیر این صورت دانشجو از ادامه تحصیل محروم و بایستی خسارتهای مربوطه را پرداخت نماید.

۲۲- دانشجو باید در نیم سال اول نسبت به ارائه پیشنهادیه رساله دکتری اقدام نماید، این زمان در شرایط خاص با درخواست استاد راهنما حداکثر تا یک ترم قابل تمدید می باشد و به دانشجوی دکتری سازمان حداکثر تا پایان نیمسال دوم فرصت داده می شود تا نسبت به تهیه و دفاع از پیشنهاد رساله دکتری خود اقدام نماید.

۲۳- همزمان با تقدیم پیشنهادیه رساله به گروه پژوهشی، دانشجو ملزم است یک گزارش تخصصی پیرامون موضوع پیشنهادیه رساله دربر گیرنده تاریخچه و پیشینه تحقیق، اهداف، شرح مسیر تحقیق و گانت چارت و مراجع مورد استفاده را تهیه و به گروه پژوهشی مربوطه تقدیم نماید.

۲۴- اعضا کمیته هادی جهت دفاع از پیشنهادیه رساله دکتری شامل: ۱. مدیر گروه (مدیر گروه با درجه علمی مربی با یک نفر دیگر از اعضا گروه با درجه استادیاری یا یک مدعو بیرونی جایگزین شود)، ۲. رئیس پژوهشکده (در صورتیکه رئیس پژوهشکده استاد راهنما باشد، معاون پژوهشکده با حداقل درجه استادیاری جایگزین گردد)، ۳. یک داور داخلی (در صورت عدم وجود متخصص داخلی با درجه استادیاری، مدعو بیرونی جایگزین گردد) و ۴. یک داور خارج از سازمان (با درجه علمی حداقل دانشیار)، می باشد.

۲۵- برگزاری جلسه دفاع از پیشنهادیه رساله، پس از بررسی پیشنهادیه رساله و پیشینه تحقیق (مورد تایید استاد راهنما) و نیز تعیین داوران و تاریخ برگزاری دفاع، در گروه پژوهشی مربوطه امکان پذیر می باشد.

۲۶- کلیه هماهنگی های مربوط به جلسه دفاع از پیشنهادیه رساله و تهیه دعوت نامه اساتید مربوطه و هیات داوران، بر عهده پژوهشکده می باشد.

۲۷- بعد از برگزاری جلسه دفاع از پیشنهادیه رساله، باید کلیه مستندات دفاع از پیشنهادیه رساله، شامل گزارش پیشنهادیه رساله و پیشینه تحقیق (مورد تایید کمیته هادی)، گانت چارت مراحل تحقیق، مصوبه شورای علمی گروه و صورت جلسه دفاع، جهت تصویب نهایی و صدور حکم اساتید راهنما و مشاور در شورای تحصیلات تکمیلی سازمان، به اداره کل تحصیلات تکمیلی ارسال گردد.

۲۸- دانشجوی موظف است پس از تایید پیشنهاد رساله خود در شورای تحصیلات تکمیلی، ظرف مدت یک هفته، نسبت به ثبت آن در پایگاه ثبت پایان نامه ها (ایرنداک) اقدام و کد رهگیری را جهت تایید، به اداره تحصیلات تکمیلی ارائه نماید.

۲۹- دانشجوی باید در ترم چهارم، نسبت به ارائه گزارش پیشرفت رساله در قالب " ارزیابی جامع پژوهشی ۱"، اقدام نماید و حداکثر تا پایان ترم چهارم نسبت به دفاع از " ارزیابی جامع پژوهشی ۱" در شورای راهبری و اخذ تاییدیه شورای راهبری مبنی بر پیشرفت ۴۰ درصدی پایان نامه بر اساس گانت چارت (ارائه شده همراه پیشنهادیه رساله) اقدام نماید.

۳۰- گزارش پیشرفت رساله، باید حداقل دو هفته قبل از تاریخ دفاع از ارزیابی جامع پژوهشی ۱، به کلیه اعضا حاضر در جلسه (اساتید راهنما و مشاور و مدیر گروه) تحویل گردد. جلسه دفاع از ارزیابی پژوهشی ۱ باید با حضور رئیس پژوهشکده (یا نماینده ایشان) و اساتید راهنما و مشاور و مدیر گروه و اعضا گروه پژوهشی مربوطه (کمیته راهبری) انجام گیرد.

۳۱- میزان پیشرفت فعالیتهای پژوهشی دانشجوی در ارزیابی جامع پژوهشی ۱، بصورت قابل قبول و غیر قابل قبول سنجیده می شود. در صورت احراز درجه قابل قبول از سوی کمیته راهبری، دانشجوی می تواند به فعالیتهای پژوهشی خود ادامه دهد.

۳۲- پس از برگزاری جلسه دفاع از ارزیابی جامع پژوهشی ۱، صورتجلسه دفاع به همراه گزارش پیشرفت رساله به میزان ۴۰٪، می بایستی توسط رئیس پژوهشکده به اداره کل تحصیلات تکمیلی سازمان ارسال گردد. ثبت نام دانشجوی در ترم ۵ منوط به ارائه تاییدیه، ارزیابی جامع پژوهشی ۱ می باشد.

۳۳- در صورت عدم تایید ارزیابی جامع پژوهشی ۱ توسط کمیته راهبری (چنانچه میزان پیشرفت فعالیت‌های پژوهشی دانشجو غیرقابل قبول سنجیده شود)، دانشجو حداکثر تا یک ترم زمان دارد تا روند فعالیت‌های پژوهشی خود را به سطح قابل قبول ارتقاء دهد و تاییدیه کمیته راهبری را اخذ نماید و در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

۳۴- دانشجو باید در ترم ششم نسبت به ارائه گزارش پیشرفت پروژه در قالب "ارزیابی جامع پژوهشی ۲"، اقدام نماید و حداکثر تا پایان ترم ششم نسبت به دفاع از "ارزیابی جامع پژوهشی ۲" در کمیته راهبری و اخذ تاییدیه کمیته راهبری مبنی بر پیشرفت ۷۰ درصدی پایان نامه بر اساس گانت چارت (ارائه شده همراه پیشنهادیه رساله) اقدام کند.

۳۵- پیش از دفاع از ارزیابی جامع پژوهشی ۲، دانشجو باید حداقل نسبت به ارسال (Submit) یک مقاله ISI یا علمی پژوهشی اقدام نموده و مدارک آن را به کمیته راهبری و اداره کل تحصیلات تکمیلی تحویل نماید.

۳۶- گزارش پیشرفت رساله، باید حداقل دو هفته قبل از تاریخ دفاع از ارزیابی جامع پژوهشی ۲، به کلیه اعضا حاضر در جلسه (اساتید راهنما و مشاور و مدیر گروه) تحویل گردد. جلسه دفاع از ارزیابی جامع پژوهشی ۲ باید با حضور رئیس پژوهشکده (یا نماینده ایشان) و اساتید راهنما و مشاور و مدیر گروه و اعضا گروه پژوهشی مربوطه (کمیته راهبری) انجام گیرد.

۳۷- میزان پیشرفت فعالیت‌های پژوهشی دانشجو در ارزیابی پژوهشی ۲، بصورت قابل قبول و غیر قابل قبول سنجیده می شود. در صورت احراز درجه قابل قبول از سوی شورای علمی گروه، دانشجو می تواند به فعالیت‌های پژوهشی خود ادامه دهد و ثبت نام دانشجو در ترم ۷ منوط به ارائه تاییدیه ارزیابی جامع پژوهشی ۲ می باشد.

۳۸- پس از برگزاری جلسه دفاع از ارزیابی جامع پژوهشی ۲، صورتجلسه دفاع به همراه گزارش پیشرفت رساله به میزان ۷۰٪، می بایستی توسط رئیس پژوهشکده به اداره کل تحصیلات تکمیلی سازمان ارسال گردد.

۳۹- در صورت عدم تایید ارزیابی جامع پژوهشی ۲ توسط کمیته راهبری (چنانچه میزان پیشرفت فعالیت‌های پژوهشی دانشجو غیرقابل قبول سنجیده شود)، دانشجو حداکثر تا یک ترم زمان دارد تا روند فعالیت‌های پژوهشی خود را به سطح قابل قبول ارتقاء دهد و تاییدیه کمیته راهبری را اخذ نماید و در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

۴۰- تمام فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجوی، در مرحله پژوهشی و تدوین رساله باید با هدایت و نظارت اساتید راهنما صورت گیرد. دانشجوی موظف است در هر زمانی که استاد راهنما تعیین کند، نتیجه تحقیقات خود را به وی گزارش نماید. دانشجوی باید هر سال گزارشی از بررسی‌ها و نتایج تحقیقات خود در قالب دفاع از ارزیابی جامع پژوهشی ۱ و ارزیابی جامع پژوهشی ۲، در کمیته راهبری ارائه نمایند.

۴۱- گزارش پیشرفت رساله باید به زبان فارسی نوشته شود. همچنین جهت یکنواختی و هماهنگی در نگارش گزارش پیشرفت رساله، دانشجویان موظف هستند با استفاده از شیوه نامه تدوین پایان نامه‌ها/ رساله‌های تحصیلات تکمیلی، قرار داده شده در وبگاه سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران، اداره کل تحصیلات تکمیلی (ترکیب ظاهری، تسلسل و تنظیم بخش‌های رساله و سایر نکات ضروری) را در نگارش و ارائه آن رعایت نمایند.

۴۲- دانشجوی حداکثر تا پایان نیمسال هشتم فرصت دارد نسبت به تهیه و دفاع از رساله دکتری اقدام نماید. در مرحله دفاع از رساله، دانشجوی باید حداقل نسبت به ارائه پذیرش (accept) یک مقاله ISI و یک مقاله علمی پژوهشی (مجموعاً دو مقاله) اقدام نموده و مدارک آن را به هیأت داوران و پژوهشکده تحویل نماید. یکی از مقالات قابل جایگزینی با یک ثبت اختراع با تایید علمی سازمان می باشد.

۴۳- برای برگزاری جلسه پیش دفاع، کلیه مستندات رساله (مقاله‌ها، گزارش رساله و ...) به همراه نامه درخواست استاد راهنما مبنی بر آمادگی دانشجوی برای دفاع از رساله و اسامی داوران پیشنهادی (بر طبق ماده ۱-۱۲) به مدیر گروه پژوهشی مربوطه، تقدیم می گردد و پس از تصویب گروه پژوهشی، جلسه پیش دفاع با حضور داوران داخلی (بدون حضور داور بیرونی) برگزار می گردد.

۴۴- بعد از برگزاری جلسه پیش دفاع، درخواست برگزاری دفاع از رساله در شورای علمی پژوهشکده مورد بررسی قرار گرفته و هیأت داوران تعیین می‌شود. در صورت تصویب شورای علمی پژوهشکده، رئیس پژوهشکده می بایست اسامی سه داور که حداقل یک نفر خارج از سازمان باشد، به همراه سایر مستندات (صورتحجلسه پیش دفاع، مصوبات گروه و شورای علمی پژوهشکده و دستاوردهای رساله) را حداقل سه هفته قبل از تاریخ پیشنهادی دفاع از رساله، جهت تایید نهایی و صدور مجوز دفاع، به اداره کل تحصیلات تکمیلی ارسال نماید.

۴۵- بررسی و صدور مجوز دفاع بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی می باشد.

۴۶- ترکیب هیئت داوران دفاع از رساله عبارتند از: استاد یا اساتید راهنما ، اساتید مشاور ، ۳ نفر عضو هیئت علمی در رشته مربوطه با درجه حداقل استادیاری به پیشنهاد شورای علمی گروه و تصویب شورای علمی پژوهشکده و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی سازمان که باید یک نفر از آنها حداقل دانشیار و از موسسه های خارج از سازمان باشد.

۴۷- ملاک تصمیم گیری در خصوص رد یا قبولی رساله و همچنین درجه آن میانگین نمراتی است که داوران حاضر در جلسه مستقلاً به دانشجو می دهند. در این مجموعه استادان راهنما (در صورت تعدد) مجموعاً یک رأی و استادان مشاور نیز یک رأی خواهند داشت. نماینده تحصیلات تکمیلی مسئول جمع آوری نمرات داوران، استاد راهنما و استاد مشاور (به طور محرمانه) و نیز اخذ میانگین به عنوان نمره نهایی دانشجویان و بر حسن اجرای جلسه دفاع در چارچوب آیین نامه آموزشی دوره های تحصیلات تکمیلی نظارت می نماید. نماینده تحصیلات تکمیلی باید ترتیبی اتخاذ نمایند تا سؤالات مطرح شده در جلسه دفاع منحصرأ توسط دانشجو پاسخ داده شود.

۴۸- امتیاز پایان نامه به شرح ذیل مشخص می گردد:

۱. از نمره ۱۹ به بالا با درجه عالی

۲. از نمره ۱۷/۵ تا نمره کمتر از ۱۹ با درجه بسیار خوب

۳. از نمره ۱۶ تا نمره کمتر از ۱۷/۵ با درجه خوب

۴۹- مدت مجاز تحصیل در دوره دکترا پژوهش محور حداقل سه سال و حداکثر چهار سال است و در صورت ضرورت به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه ذیربط و پژوهشکده، پس از تصویب شورای تحصیلات تکمیلی می توان حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی به این مدت افزود.

۵۰- در صورتیکه دانشجو بنا به عللی خارج از اختیار خود و یا بروز مشکلات غیر قابل پیش بینی، در حداکثر مدت مجاز موفق به اتمام تحصیل نشود، به پیشنهاد استاد راهنمای دانشجو و پس از طرح در شوراهای علمی گروه و پژوهشکده و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی، مدارک جهت بررسی و تصمیم گیری در کمیسیون موارد خاص استانی ، ارسال می گردد. بر این اساس، مدت مذکور جزو حداکثر مجاز تحصیل دانشجو محسوب می شود.

۵۱- هیچ کسر نمره ای به ازای تمدید سنوات تحصیلی دانشجویان دکتری صورت نمی پذیرد.

۵۲- دانشجوی موظف است پس از تایید رساله خود توسط هیئت داوران، ظرف مدت یک ماه، نسبت به ثبت آن در

پایگاه ثبت پایان نامه ها (ایرانداک) اقدام و تاییدیه اداره کل تحصیلات تکمیلی را اخذ نماید.

۵۳- دانشجوی موظف است ظرف مدت یک ماه نسبت به تسویه حساب و تحویل نسخه های پایان نامه به اداره کل

تحصیلات تکمیلی سازمان اقدام نماید.

این شیوه نامه در جلسه شماره ۱۰۳ مورخ ۱۳۹۶/۲/۲۵ شورای تحصیلات تکمیلی سازمان به تصویب رسید و برای کلیه دانشجویان ورودی مهرماه سال تحصیلی ۹۶-۹۵ به بعد لازم الاجرا می باشد.